

**INVENTARISATIE WET- EN
REGELGEVING HANZERAK, KETELMEER**

Projectnummer: W00.028.X1 July
2000

Opdrachtgever:
Rijkswaterstaat
IJsselmeergebied
Postbus 600
8200 AP LELYSTAD

Directie

concept versie

datum:

paraaf

definitieve
versie

datum:

paraaf

INHOUDSOPGAVE

<u>1. INLEIDING</u>	1
<u>2. PROJECTBESCHRIJVING</u>	2
<u>3. RELEVANTE WETGEVING</u>	3
<u>.1 INLEIDING</u>	3
<u>3.2 WETGEVING MET BETREKKING TOT</u> <u>PLANVORMING</u>	3
<u>3.3 WETGEVING MET BETREKKING TOT</u> <u>UITVOERING</u>	8
3.3.1 Verwijderen (verontreinigde) grond met behulp van nat materieel	8
3.3.2 Vervoeren (verontreinigde) grond met behulp van nat materieel	11
3.3.3 Verwerken / in profiel brengen / opslaan (verontreinigde) grond met behulp van nat materieel	12
3.3.4 Aanleggen van remming- en geleidewerken (t.h.v. Ketelbrug)	20

Bijlagen:

1. Relevante informatie omgevingsplan provincie Flevoland

1. INLEIDING

Door Rijkswaterstaat Directie IJsselmeergebied is aan MH Nederland BV opdracht verstrekt inzake de inventarisatie van de relevante wet- en regelgeving met betrekking tot de voorgenomen aanleg van de vaargeul Hanzerak, gelegen tussen de Ketelbrug en het Keteldiep. De Directie IJsselmeergebied is gestart met de voorbereiding van de uitvoering, gelijktijdig met de voorbereiding van Rijkswaterstaat Directie Oost Nederland voor de verdieping van de vaargeul in de benedenloop van de IJssel. Na uitvoering van beide projecten zal de haven van Kampen bereikbaar zijn voor klasse V binnenschepen en kustvaarders van R/S klasse 2.

Het doel van de inventarisatie is om een compleet overzicht te geven, inclusief onderbouwing, van de vergunningsverplichtingen, meldingsverplichtingen en benodigde procedures om tot realisatie van de vaargeul Hanzerak te komen, en het geven van een advies voor het doorlopen van een vergunningentrajec met minimale risico's voor de doorlooptijd.

Dit rapport vormt een overzicht om tot inzicht te komen in de noodzakelijke vergunningen, meldingen en procedures in relatie tot de wettelijke kaders. Eén en ander conform het gestelde in de offerte (ref. W00.028.X1) dd 22 maart 2000, met uitzondering van de aparte verslagen van het overleg met het bevoegd gezag. Deze zijn verwerkt onder het betreffende hoofdstuk in dit rapport.

Hoofdstuk 2 geeft een korte projectbeschrijving, in hoofdstuk 3 wordt per activiteit een algemene beschrijving gegeven van de relevante wetgeving en de projectspecifieke relaties en gevolgen. De activiteiten waarin hoofdstuk 3 is onderverdeeld zijn het verwijderen, vervoeren en verwerken van de vrijkomende specie. Het behandelen van de wetgeving bij het onderdeel verwerken van de vrijkomende specie is indien relevant onderverdeeld in de verschillende bestemmingen voor de vrijkomende specie. Tot slot is in hoofdstuk 3 als activiteit opgenomen het aanleggen van remming- en geleidewerken.

In bijlage 1 wordt een samenvatting gegeven van het omgevingsplan van de provincie Flevoland. Het omgevingsplan vervangt de drie afzonderlijke plannen: het Streekplan, het Milieubeleidsplan en het Waterhuishoudingsplan. In de bijlage zijn de relevante standpunten van de provincie opgenomen inzake het Ketelmeer.

2. PROJECTBESCHRIJVING

De lengte van de aan te leggen vaargeul bedraagt ongeveer 9,7 km, de breedte op de bodem 160 meter en de diepte is minimaal 5,65 meter - NAP. De totale hoeveelheid vrijkomende specie bedraagt ca. 2 miljoen m³, waarvan een deel sterk vervuild is (WVO-klasse 3 en 4) en een deel relatief schone specie is (WVO-klasse 0, 1 en 2). De aanleg is verdeeld in 2 fasen. Fase 1 betreft het oostelijk deel (vanaf het Keteldiep tot de westkant van het depot IJsseloog) en fase 2 betreft het westelijk deel tot aan de Ketelbrug.

De uiteindelijke inventarisatie dient de relevante wet- en regelgeving te beschrijven in de ontwerp- en uitvoeringsfase van de aanleg van het Hanzerak. Voor de ontwerpfase zal vooral de ruimtelijke ordeningswetgeving van belang zijn. Voor de uitvoeringsfase is vooral de milieuwetgeving en de beheers- en verkeerswetgeving van belang.

De activiteiten uit de uitvoeringsfase welke onderzocht dienen te worden op vergunnings- en meldingsverplichtingen bestaan uit het verwijderen, vervoeren en opslaan / verwerken van specie. Deze vrijkomende specie kan worden onderverdeeld in:

- de relatief schone specie uit fase 1, klasse 0,1 en 2 (ca. 700.000 m³)
- de relatief schone specie uit fase 2, klasse 0,1 en 2 (ca. 600.000 m³)
- de relatief sterk vervuilde specie uit fase 2, klasse 3 en 4 (ca. 600.000 m³)

De vrijkomende klasse 3 en 4 specie uit fase 2 zal volgens het reeds bestaande saneringsplan naar depot IJsseloog gebracht worden. Voor de bestemming van de vrijkomende schone specie uit fase 1 is het tijdelijk depot S9-Noord als meest wenselijk aangeduid. Voor de vrijkomende schone specie uit fase 2 worden verschillende bestemmingen overwogen, te weten;

- oude zandwinputten (bijvoorbeeld de Flevoputten)
- vooroevers
- natuurontwikkelingsgebieden (bijvoorbeeld aanleg eilanden IJsselmonding, vrijkomen de klei is uiterst vruchtbaar)
- in depot voor rijping (voor bijvoorbeeld hergebruik in dijkbekledingen)
- het tijdelijk depot S9-Noord.

3. RELEVANTE WETGEVING

.1 INLEIDING

In de afgelopen decennia is een breed scala aan wetgeving ontwikkeld op het gebied van water, milieu, ruimtelijke ordening en natuurbeheer. Voorbeelden zijn de Wet op de ruimtelijke ordening, de Wet milieubeheer, de Wet verontreiniging oppervlaktewateren en de Wet bodembescherming. Infrastructurele projecten krijgen diensgevolge steeds meer te maken met bestuurlijke en juridische procedures.

In het algemeen kan gesteld worden dat bij grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen waarvoor het beleid nog niet geheel is uitgekristalliseerd, vooroverleg tussen betrokken overheden van groot belang is om voldoende afstemming van beleid te verkrijgen. Tevens is dit vooroverleg van belang voor een goed en vlot verloop van het vervolgtraject van de plannen. Hierbij gaat het niet alleen om het verplichte vooroverleg bij bestemmingsplannen en structuurplannen, maar ook om overleg over andere plannen die een ruimtelijke weerslag hebben.

Bij de aanleg van vaarwegen dienen diverse planologische procedures doorlopen te worden tijdens de voorbereiding. Voor de uit te voeren werkzaamheden dienen verschillende vergunningen, ontheffingen en vrijstellingen aangevraagd te worden bij Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen.

In paragraaf 3.2 van dit hoofdstuk wordt de relevante ruimtelijke ordeningswetgeving behandeld, welke met name belangrijk is in de fase van planvorming van het project. In paragraaf 3.3 wordt de van toepassing zijnde wet- en regelgeving behandeld omtrent de uit te voeren werkzaamheden. Dit betreft met name milieuwetgeving en beheer- en verkeerswetgeving.

3.2 WETGEVING MET BETREKKING TOT PLANVORMING

WET OP DE RUIMTELIJKE ORDENING (WRO)

Algemeen. De Wet op de Ruimtelijke Ordening bestaat uit een aantal planvormen op rijks- provinciaal- en gemeentelijk niveau. Een infrastructuurproject moet worden verwerkt in deze planvormen. Op gemeentelijk niveau kan bij bestemmingsplan bepaald worden dat het verboden is binnen een bij het plan aangegeven gebied bepaalde werkzaamheden uit te voeren zonder een schriftelijke vergunning van B&W, genaamd aanlegvergunning.

Relaties vaargeul Hanzerak. Het Ketelmeer is reeds in zijn geheel vastgesteld als hoofdvaarweg waarop schepen CVB klasse V A zijn toegestaan (ref. dhr. Wiegiers, waterbeheerder randmeren, dienstkring Lelystad en randmeren). Er is slechts sprake van een verdieping van een waterweg. In het omgevingsplan van de provincie Flevoland (zie bijlage 1 voor een korte samenvatting), is de nieuwe vaargeul reeds aangegeven, zodoende behoeft hieromtrent geen verdere afstemming plaats te vinden. Op gemeentelijk niveau is de vaargeul niet in strijd met het bestemmingsplan. Dientengevolge behoeft geen aanlegvergunning aangevraagd te worden voor de aanleg van de vaargeul (ref. mevr. B. v.d.

Heuvel, gemeente Dronten).

Noodzakelijke acties: geen.

WET MILIEUBEHEER (BESLUIT MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE)

Algemeen. Milieu-effectrapportage (m.e.r.) is een instrument om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming. m.e.r. wordt gebruikt bij activiteiten die mogelijk belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu hebben. Per 7 juli 1999 is het gewijzigde Besluit m.e.r. 1994 in werking. Hierin zijn twee lijsten met activiteiten opgenomen:

De C-lijst (= bijlage onderdeel C), hierin zijn de besluiten opgenomen bij de voorbereiding waarvan milieu-effectrapportage moet worden toegepast.

De D-lijst (= bijlage onderdeel D), hierin zijn de activiteiten opgenomen waarvoor per geval moet worden beoordeeld of het maken van een milieu-effectrapport noodzakelijk is.

Op het gebied van (verdiepen van) vaarwegen zijn de volgende onderdelen van toepassing:

C 3.2: De vergroting of verdieping van een hoofdvaarweg. In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op:

1. een vergroting van het ruimte-oppervlak van een hoofdvaarweg met 20% of meer, of

2. een structurele verdieping van de hoofdvaarweg waarbij meer dan 5 miljoen m³ grond wordt verzet.

D 3: De aanleg, wijziging of uitbreiding van een waterweg. In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een waterweg die kan worden bevaren door schepen met een laadvermogen van 900 ton of meer.

Relaties vaargeul Hanzerak. Onderdeel 3.2 uit de C-lijst is niet van toepassing aangezien geen vergroting van het ruimtebeslag van het wateroppervlak met 20% of meer plaatsvindt en het grondverzet minder dan 5 miljoen m³ bedraagt.

Activiteit 3 uit de D-lijst is niet van toepassing aangezien deze categorie alleen betrekking heeft op vaargeulen die geen hoofdvaarweg zijn, zie Nota van Toelichting 3.3 D3.

De aanleg van de vaargeul Hanzerak is dus niet m.e.r. plichtig en ook niet m.e.r. beoordelingsplichtig.

Noodzakelijke acties: geen.

TRACEWET

Algemeen. De tracéwet geeft de procedures aan die gevolgd moeten worden bij de besluitvorming over de aanleg of reconstructie van rijks- of hoofdinfrastructuur. De algemene procedure gaat ervan uit dat het rijk in overleg met de betrokken provincies, gemeenten en waterschappen tot besluitvorming komt.

Relaties vaargeul Hanzerak. Het Ketelmeer is reeds in zijn geheel vastgesteld als hoofdvaarweg waarop schepen CVB klasse V A zijn toegestaan (ref. dhr. Wiegers, waterbeheerder randmeren, dienstkring Lelystad en randmeren). Er is slechts sprake van een vaststelling van een tracé tot verdieping van een waterweg. De tracéwet is van toepassing indien deze vaststelling voldoet aan de eisen gesteld in het besluit milieu-effectrapportage waarbij de activiteit m.e.r. plichtig is. De

procedures uit de tracéwet behoeven dientengevolge niet te worden doorlopen.

Noodzakelijke acties: geen.

WET BODEMBESCHERMING (Wbb)

Algemeen. De Wbb heeft tot doel regels te stellen in het belang van de bescherming van de bodem. In de Wbb worden verschillende soorten onderzoek beschreven die, indien relevant, vooraf dienen te gaan aan handelingen betreffende de bodem. Deze onderzoeken worden aangeduid als oriënterend, nader en saneringsonderzoek.

Relaties vaargeul Hanzerak. Voor de waterbodem van het gehele Ketelmeer geldt dat de drie bovengenoemde onderzoeken reeds zijn uitgevoerd. De conclusies zijn dat de waterbodem ernstig verontreinigd is, dat sanering noodzakelijk en urgent is en dat het meest geschikte saneringsalternatief bestaat uit het ontgraven van de vervuilde Ketelmeerbodem met uitzondering van het oostelijk deel en de voormalige zandwinputten in het westen. Als vervolg op dit onderzoek is het saneringsplan waterbodem Ketelmeer opgesteld. Hierin is aangegeven dat de sanering van het oostelijk deel van de vaargeul in fase 1 kan plaatsvinden na de sanering van het oostelijk middengebied. Sanering van het westelijk deel vindt plaats in fase 2 volgens voornoemd saneringsplan.

Noodzakelijke acties: geen.

NATUURBESCHERMINGSWET

Algemeen. In gebieden die door het ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Visserij zijn aangewezen als natuurmonument is de Natuurbeschermingswet van kracht. De uitvoering, handhaving en controle van deze wet is gedecentraliseerd naar de provincie. Binnen de natuurmonumenten staat een ongestoorde ontwikkeling van de natuurwaarden (veelal vogelwaarden) voorop. In mei 1998 is een nieuwe wet, de Natuurbeschermingswet 1998, gepubliceerd. Hiervan zijn reeds enkele artikelen in werking getreden betreffende internationale verplichtingen.

Relaties vaargeul Hanzerak. Enkele delen van de randmeren zijn of worden door het ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Visserij aangewezen als natuurmonument. Het Ketelmeer of delen daarvan behoren daar niet toe (ref. dhr. van Groenensteyn, Provincie Flevoland, afd. ROV). Wel is op 24 maart 2000, op grond van artikel 27, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998, het Ketelmeer aangewezen als Speciale beschermingszone (EG-Vogelrichtlijn) en Wetland (Wetlands Conventie). Het gebied kwalificeert zich vanwege het voorkomen van Aalscholver, Kleine Zwaan, Reuzenster en Kuifeend.

De aanwijzing als speciale beschermingszone heeft een aantal rechtsgevolgen;

Artikel 4, eerste lid, van de richtlijn 79/409/EEG (Vogelrichtlijn) bepaalt dat voor de leefgebieden van bovengenoemde vogelsoorten speciale beschermingsmaatregelen genomen moeten worden opdat deze soorten, daar waar zij nu voorkomen, kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten.

Artikel 6 van de richtlijn 92/43/EEG (inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna) stelt het

volgende;

1. De Lid-Staten treffen voor de speciale beschermingszones de nodige instandhoudingsmaatregelen; deze behelzen zo nodig passende specifieke of van ruimtelijke-ordeningsplannen deel uitmakende beheersplannen en passende wettelijke, bestuursrechtelijke of op een overeenkomst berustende maatregelen, die beantwoorden aan de ecologische vereisten van de typen natuurlijke habitats van bijlage I en de soorten van bijlage II van de Natuurbeschermingswet die in die gebieden voorkomen, waartoe de Aalscholver, Kleine Zwaan, Reuzenster en Kuifeend behoren.

2. De Lid-Staten treffen passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen voor zover die factoren, gelet op de doelstellingen van deze richtlijn een significant effect zouden kunnen hebben.

3. Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. Gelet op de conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied en onder voorbehoud van het bepaalde in lid 4, geven de bevoegde nationale instanties slechts toestemming voor dat plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten en nadat zij in voorkomend geval inspraakmogelijkheden hebben geboden.

4. Indien een plan of project, ondanks negatieve conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied, bij ontstentenis van alternatieve oplossingen, om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, toch moet worden gerealiseerd, neemt de Lid-Staat alle nodige compenserende maatregelen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft. De Lid-Staat stelt de Commissie op de hoogte van de genomen compenserende maatregelen.

Wanneer het betrokken gebied een gebied met een prioritair type natuurlijke habitat en/of een prioritaire soort is, kunnen alleen argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijke gunstige effecten dan wel, na advies van de Commissie, andere dwingende redenen van groot openbaar belang worden aangevoerd.

Artikel 7 van de richtlijn 92/43/EEG bepaalt dat de uit artikel 6, leden 2, 3 en 4, voortvloeiende verplichtingen in de plaats komen van de verplichtingen die voortvloeien uit artikel 4, lid 4, eerste zin, van Richtlijn 79/409/EEG, voor wat betreft de speciale beschermingszones die overeenkomstig artikel 4, lid 1, van die richtlijn zijn aangewezen of bij analogie overeenkomstig artikel 4, lid 2, van die richtlijn zijn erkend, zulks vanaf de datum van toepassing van de onderhavige richtlijn, dan wel vanaf de datum van de aanwijzing of erkenning door een Lid-Staat overeenkomstig Richtlijn 79/409/EEG, indien deze datum later valt.

De passende beoordeling, zoals genoemd in artikel 6, lid 3, moet uitgevoerd worden door Rijkswaterstaat, zijnde initiatiefnemer. Het gaat in deze niet om de effecten van de aanwezigheid van de vaargeul zelf (het concentreren van scheepvaart), maar om de effecten van de uitvoeringswerkzaamheden en de effecten van eventueel hergebruik van de klasse 0, 1 en 2 specie binnen het Ketelmeer. Formeel is niet vastgelegd welke instanties hier verder bij betrokken moeten worden

(ref. dhr. G. Post, ministerie van LNV, directie Natuurbeheer). Wel geldt een rechtstreekse werking van de EG richtlijnen, het ligt in de bedoeling van het ministerie van LNV om de betreffende wetgeving vast te leggen in een Algemene Maatregel van Bestuur. In de beoordeling dient bekeken te worden of door de geplande baggeractiviteiten de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert en er geen storende factoren met significant effect optreden. Op rijksniveau is hiermee ervaring bij het RIZA, ook het expertisecentrum LNV dient betrokken te worden voor advisering. Verder wordt aanbevolen om de Directie Noord West van het ministerie van LNV bij deze beoordeling te betrekken (ref. dhr. W de Gans, Directie Noord West, afd. Natuur).

Noodzakelijke acties: Uitvoeren passende beoordeling van de effecten van de uit te voeren werkzaamheden op de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het Ketelmeer.

MONUMENTENWET

Algemeen. Het doel van de monumentenwet is het behoud van de monumentenschat van Nederland. Er zijn drie verschillende monumentenlijsten, op rijks-, provincie- en gemeenteniveau. Aan beschermde monumenten mag niets veranderd worden zonder vergunning.

Relaties vaargeul Hanzerak. Relevant voor dit project is de eventuele aanwezigheid van monumentale scheepswrakken. Voor de aanleg van depot IJsseloog is reeds een vooronderzoek uitgevoerd in het Ketelmeer. In dit onderzoek zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van archeologisch waardevolle voorwerpen in het Ketelmeer (rapportnummer ISBN 90-800467-4-4). Voor de aanleg van de vaargeul dient in een zo vroeg mogelijk stadium kaartmateriaal te worden gestuurd naar de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB), met vermelding van het reeds uitgevoerde onderzoek. De dienst stelt een evaluatie op van de archeologische belangen en geeft aan of nader onderzoek is gewenst.

Noodzakelijke acties: Melding bij het ROB.

REGELING NADEELCOMPENSATIE RIJKSWATERSTAAT

Algemeen. In de regeling worden regels gegeven omtrent de wijze waarop Rijkswaterstaat nadelen als gevolg van haar handelen compenseert.

Relaties vaargeul Hanzerak. In het geval van het moeten verleggen van gas- en waterleidingen en elektriciteitskabels in het Ketelmeer is de nadeelcompensatieregeling 1991 (NKL 1991) van kracht. Hierin wordt beschreven of, en zo ja in welke mate, de beheerders van de kabels en leidingen in aanmerking komen voor een financiële vergoeding.

Noodzakelijke acties: Nagaan of, en zo ja welke kabels en leidingen zich in het vaargeultracé bevinden.

WATERSCHAPSWET

Algemeen. De taken die aan waterschappen zijn opgedragen betreffen de zorg in een bepaald gebied voor hetzij de waterkering hetzij de waterhuishouding hetzij beide. Bij werkzaamheden in de nabijheid van waterkeringen dient de beheerder van de waterkering goedkeuring te verlenen. Het is verboden binnen kernzones en beschermingszones van waterkeringen ontgravingen te verrichten. Het verbod op klein- en grootschalige werkzaamheden zonder ontheffing geldt in het algemeen voor de dijken en kaden zelf, de zone tot enkele tientallen meters uit de teen van de dijk/kade en de grond boven een denkbeeldig vlak met een helling van 1 op 3 of 4 uit de teen.

Relaties vaargeul Hanzerak. Het beheer van de waterkeringen in het Ketelmeer berust bij het Waterschap Zuiderzeeland. De werkzaamheden voor de aanleg van de vaargeul blijven op voldoende afstand van waterkeringen, zodoende behoeft geen ontheffing te worden aangevraagd (ref: dhr. van Dijk, Waterschap Zuiderzeeland).

Noodzakelijke acties: geen.

WET VERVOER GEVAARLIJKE STOFFEN

Algemeen. Het doel van de wet is het bevorderen van de openbare veiligheid bij het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Relaties vaargeul Hanzerak. Indien de vaargeul geschikt moet worden voor het vervoeren van gevaarlijke stoffen is dit alleen mogelijk indien de vaarweg hiertoe is aangewezen door de minister van V&W.

Noodzakelijke acties: Indien de vaargeul geschikt moet worden voor het vervoeren van gevaarlijke stoffen een aanvraag tot aanwijzing door de minister van V&W.

3.3 WETGEVING MET BETREKKING TOT UITVOERING

3.3.1 Verwijderen (verontreinigde) grond met behulp van nat materieel

ONTGRONDINGENWET (Ogw)

Algemeen. De Ontgrondingenwet heeft betrekking op het verrichten van handelingen waardoor de hoogteligging van een terrein of de bodem van een water wordt verlaagd. In de Ogw is bepaald dat het verboden is zonder vergunning te ontgronden.

Relaties vaargeul Hanzerak. In het Rijksreglement ontgrondingen worden onder andere de activiteiten beschreven waarvoor geen vergunning is vereist. Hiertoe behoren het aanleggen of wijzigen van Rijkswaterstaatswerken. Dientengevolge is voor de aanleg van de vaargeul geen vergunning benodigd. Provincies kunnen eisen dat ontgrondingen waarvoor geen vergunning nodig is moeten worden gemeld aan de provincie, de provincie kan dan beter rekening houden met de daarbij vrijkomende grondstoffen. Provincie Flevoland stelt geen meldingsplicht voor de ontgrondingen die plaatsvinden in verband met de aanleg van vaargeul Hanzerak (ref. dhr. Bolmer, provincie Flevoland)

Noodzakelijke acties: geen.

WET BODEMBESCHERMING (Wbb)

Algemeen. De Wbb heeft tot doel regels te stellen in het belang van de bescherming van de bodem. De Wbb is vooral gericht op het voorkomen van vervuiling van de bodem en het saneren van de vervuilde bodem.

Relaties vaargeul Hanzerak. Melding op grond van artikel 28 betreffende werkzaamheden waarbij een totale hoeveelheid van meer dan 50 m³ verontreinigde grond ontgraven zal worden is noodzakelijk. In onderhavige situatie dient in overleg met het bevoegd gezag bepaald te worden op welke wijze één en ander ingevuld dient te worden.

Noodzakelijke acties: Melding bij Gedeputeerde Staten.

ALGEMENE PLAATSELIJKE VERORDENING

Algemeen. De verplichting tot het doorlopen van de Openbare voorbereidingsprocedure is vastgelegd in onder andere de Algemene Plaatselijke Verordening en is bedoeld voor het voorbereiden van besluiten waarbij grote aantallen belanghebbenden betrokken zijn. Per geval moet worden nagegaan of de desbetreffende wet een specifieke procedure van toepassing verklaart. Bevoegd gezag in deze is de gemeente.

Relaties vaargeul Hanzerak. De gemeente Dronten heeft op 17 februari 2000 een APV vergunning verleend aan Rijkswaterstaat Directie IJsselmeergebied voor de saneringswerkzaamheden in het Ketelmeer. Hierin zijn onder andere toegestane geluidsniveaus en werktijden aangegeven. Formeel is voor de werkzaamheden ten behoeve van het verwijderen van de dieper gelegen klasse 0, 1 en 2 specie een nieuwe APV vergunning vereist. Gezien de sterk overeenkomende aard is de gemeente Dronten bereid deze laatstgenoemde werkzaamheden onder de reeds verleende APV vergunning te laten vallen. (ref. dhr. Klaver, gem. Dronten en dhr. Driebergen, RDIJ). Aangezien formeel niet aan de eisen wordt voldaan bestaat het risico dat hiertegen een proces wordt aangespannen. Bij het aanvragen van een nieuwe APV vergunning bestaat het risico dat hiertegen een zienswijze wordt ingediend tijdens de terinzagelegging waardoor het besluitvormingsproces ernstige vertragingen kan oplopen.

Noodzakelijke acties: Overleg met de gemeente Dronten om de verschillende risico's in te schatten en concluderen of al dan niet een nieuwe APV vergunning wordt aangevraagd.

WET BEHEER RIJKSWATERSTAATSWERKEN (Wbr)

Algemeen. De Wbr stelt dat het verboden is zonder vergunning van de minister van V&W gebruik te maken van een waterstaatswerk door daarin / op / onder werken te maken of te behouden. Een uitzondering van het verbod geldt voor het uitvoeren van gewoon onderhoud, zoals onderhoudsbaggerwerkzaamheden in rijkswateren.

Relaties vaargeul Hanzerak. Voor de aanleg van de vaargeul dient een interne aanvraag ingediend te worden bij het hoofdkantoor van Rijkswaterstaat inzake een Wbr vergunning. Vooroverleg met de Dienstkring WVL (Lelystad en randmeren) is gewenst (ref. dhr. J. Wiegers, RWS, dienstkring WVL).

Voorafgaande aan de werkzaamheden rond de dammen in het Keteldiep dient een vooroverleg plaats te vinden met de beheerder van de dammen, zijnde de Dienstkring Twentekanal en IJsseldelta. Dit mede met het oog op het inrichten van een werkterrein voor de aannemer. (ref. mevr. A. Meenhuis, RWS, Dienstkring Twentekanal en IJsseldelta)

Noodzakelijke acties: Indien aanvraag Wbr vergunning.

WET MILIEUBEHEER (INRICHTINGEN- EN VERGUNNINGENBESLUIT) (Wm Ivb)

Algemeen. De wet milieubeheer stelt dat het verboden is zonder een daartoe verleende vergunning een inrichting in werking te hebben. Er is sprake van een Wm-inrichting indien de activiteit gemeld wordt in bijlage I of II van het Ivb en wordt voldaan aan de capaciteitsgrenzen van de desbetreffende categorie.

Relaties vaargeul Hanzerak. Voor het verwijderen van zand / specie is categorie 11.3 i, het winnen van zand met een capaciteit ten aanzien daarvan van 100.000 kg per uur of meer, van toepassing. Hiertoe is reeds een Wm-vergunning verleend (voor het verbeteren van de vaargeul door middel van zandwinning en baggeren) door Gedeputeerde Staten van Flevoland.

Noodzakelijke acties: geen.

WET MILIEUBEHEER (STILTEGEBIEDEN)

Algemeen. G.S. kunnen gebieden die ecologisch waardevol zijn aanwijzen als stiltegebied, waarbinnen maatregelen moeten voorkomen dat er nieuwe lawaaibronnen ontstaan.

Relaties vaargeul Hanzerak. Het Ketelmeer is niet aangewezen als stiltegebied. In de reeds verleende Wm-vergunning voor het baggeren van de vaargeul zijn de voorschriften opgenomen betreffende optredende geluidsniveaus.

N.B. In de Natuurbeschermingswet wordt de versturende werking van geluidsbronnen op de natuur afgewogen, zie 3.2, Natuurbeschermingswet.

Noodzakelijke acties: geen.

SCHIEPVAARTVERKEERSWET (BINNENVAART POLITIEREGLEMENT)

Algemeen. De scheepvaartverkeerswet heeft betrekking op het deelnemen aan het scheepvaartverkeer op scheepvaartwegen. Ook kunnen bij amvb regels worden gesteld die betrekking hebben op o.a. het melden van aankomst, vertrek of vervoerde lading.

In het binnenvaart politiereglement (bpr) wordt o.a. bepaald dat een schip een zodanige ligplaats moet nemen dat de scheepvaart niet wordt belemmerd en dat het wat betreft afmetingen moet voldoen aan de daar aangegeven grootste lengte, breedte en diepgang.

Relaties vaargeul Hanzerak. Bij de werkzaamheden voor het verdiepen van de vaargeul in het Ketelmeer met behulp van nat materieel zal de optredende belemmering voor de scheepvaart zeer gering zijn. De vaarwegbeheerder, zijnde de regionale directie, bepaalt welke maatregelen er nodig worden geacht. Van belang hierbij is de regeling over het tijdelijk aanbrengen van verkeerstekens. Art. 10 van het besluit administratieve bepalingen scheepvaartverkeer (Babs) geeft het bevoegd gezag de mogelijkheid zonder verkeersbesluit verkeerstekens die een gebod of verbod bevatten aan te brengen of te verwijderen bij het werken in de vaarweg (verbetering van het profiel) voor de duur van de projectuitvoering. In rijkswateren is het verboden op vaarwegen of gedeelten daarvan te ankeren of te meren zonder ontheffing, art. 7 svw en art. 9.03 bpr. Indien bij de uitvoering van het werk hiervan sprake is zal een ontheffing aangevraagd dienen te worden.

Noodzakelijke acties: Op het moment dat duidelijk is voor welke uitvoeringsmethode gekozen wordt in overleg met de vaarwegbeheerder bepalen welke maatregelen er nodig worden geacht.

3.3.2 Vervoeren (verontreinigde) grond met behulp van nat materieel

WET MILIEUBEHEER (PROVINCIALE MILIEUVERORDENING)

Algemeen. De provinciale milieuverordening bevat o.a. regels met betrekking tot afvalstoffen. Het is bijvoorbeeld verboden zich door afgifte aan anderen dan daartoe gelegaliseerde inrichtingen te ontdoen van bedrijfsafvalstoffen.

Relaties vaargeul Hanzerak. Indien de vrijkomende klasse 0, 1 en 2 specie niet als bouwstof wordt toegepast en niet wordt verspreid is de verontreinigde baggerspecie een bedrijfsafvalstof. De vervoerder dient in dat geval in het bezit te zijn van een begeleidingsbrief. Voor de begeleidingsbrief dient gebruikgemaakt te worden van een door GS goedgekeurde gegevensdrager. Voorafgaande aan het vervoer van meer dan 500 liter afvalstoffen dient in eerste instantie deze partij bij een daartoe gelegaliseerde inrichting te worden aangemeld.

Zodra de formele toestemming is verkregen, dient bij de ontvanger (doorgaans beheerder van het depot) het afvalstroomnummer te worden aangevraagd. Dit afvalstroomnummer wordt toegekend na het toezenden van het ingevulde BA-formulier (omschrijvingsformulier bedrijfsafvalstoffen).

Het is niet toegestaan om afvalstoffen te exporteren naar een andere provincie (exportverbod). Bij de provincie kan men een ontheffing van het exportverbod aanvragen.

Noodzakelijke acties: Indien van toepassing een ontheffing van het exportverbod bij de provincie aanvragen en een Wm vergunning voor het inrichten van een depot.

SCHEEPVAARTVERKEERSWET (BINNENVAART POLITIEREGLEMENT)

Zie 3.3.1

WET VERONTREINIGING OPPERVLAKTEWATEREN

Algemeen. Het is verboden zonder vergunning met behulp van een werk afvalstoffen en verontreinigde stoffen in het oppervlaktewater te brengen (lozingen).

Een Wvo-vergunning schrijft voor waaraan het afval- of proceswater moet voldoen alvorens het mag worden geloosd. Ook de manier van meten, bemonstering en controle worden in de vergunning vastgelegd. Bij de beoordeling van een vergunningaanvraag wordt het normenstelsel uit de Evaluatienota Water en de Vierde Nota Waterhuishouding gehanteerd.

Relaties vaargeul Hanzerak. Voor het vervoeren van de vrijkomende specie kan gekozen worden voor vervoer middels scheepsbakken of sleephopperzuigers. Hierbij kan proceswater, te weten het te lozen water uit de scheepsbakken of beun, vrijkomen. De eisen waaraan dit proceswater moet voldoen staan in het beheersplan Rijkswateren beschreven. In het te lozen water mogen niet te veel fijne fracties aanwezig zijn in verband met vertroebeling van het oppervlaktewater. Vooroverleg met de waterkwaliteitsbeheerder is in dit geval gewenst. (ref. dhr. v. Vugt, RDIJ)

Noodzakelijke acties: Indien duidelijk is dat proceswater vrijkomt vooroverleg voeren met de waterkwaliteitsbeheerder waarna eventueel een aanvraag voor een Wvo vergunning ingediend moet worden.

3.3.3 Verwerken / in profiel brengen / opslaan (verontreinigde) grond met behulp van nat materieel

BOUWSTOFFENBESLUIT

Algemeen. Het Bouwstoffenbesluit stelt voorschriften inzake het toepassen van bouwstoffen in een werk, waartoe ook grondwerken behoren. Het doel is onder meer om de bodem en het oppervlaktewater te beschermen tegen verontreiniging. De eigenaar van een werk heeft de verantwoordelijkheid voor het aangeven van de kwaliteit van de te gebruiken bouwstof en moet zorg dragen dat aan de bijbehorende regels uit het besluit wordt voldaan.

Baggerspecie wordt in het Bouwstoffenbesluit, met bijbehorende toepassingsvoorwaarden, in de volgende categorieën ingedeeld:

Schone grond

Geen toepassingsvoorwaarden, er geldt een meldingsplicht bij toepassing in oppervlaktewater.

Categorie 1-grond

Toepassing mag mits voorzien van een bewijsmateriaal dat aantoonst de bouwstof voldoet aan het Bouwstoffenbesluit. De verwijderingsplicht is van toepassing, alsmede een meldingsplicht. Bij toepassing geldt een minimum hoeveelheid van 50 m³.

Categorie 2-grond

Toepassing mag mits voorzien van een bewijsmateriaal dat aantoonst de bouwstof voldoet aan het Bouwstoffenbesluit. De verwijderingsplicht is van toepassing, alsmede een meldingsplicht. Bij toepassing geldt een minimum hoeveelheid van 10.000 ton. IBC maatregelen (Isoleren, Beheren, Controleren) zijn verplicht. De afstand tussen de bouwstof en de gemiddeld hoogste grondwaterstand is (na zetting) minimaal 0,5 meter. Bij toepassing in oppervlaktewater is een Wvo vergunning nodig, waarin een maximale hoeveelheid is opgenomen.

Niet toepasbare grond

Toepassing op of in de bodem is niet toegestaan.

Relaties vaargeul Hanzerak. Indien het opvullen van depot S9Noord of een oude zandwininput wordt gezien als het uitvoeren van een werk zal de toe te passen specie gezien worden als bouwstof en zal dientengevolge moeten voldoen aan de eisen gesteld in het Bouwstoffenbesluit. Toepassing in een rijpingsdepot, de aanleg van vooroevers en de aanleg van eilanden in de IJsselmonding wordt zeker gezien als het uitvoeren van een werk. De reeds uitgevoerde Wvo analyses voldoen niet om de vrijkomende klasse 0, 1 en 2 specie in te delen in een categorie conform het Bouwstoffenbesluit, aangezien geen uitloogonderzoek heeft plaatsgevonden. Dientengevolge dient in samenwerking met de afdeling handhaving Bouwstoffenbesluit van de Directie IJsselmeergebied overeenstemming te komen omtrent opnieuw te bemonsteren partijgrootten. De bemonstering dient te geschieden door een hiertoe gecertificeerd bedrijf, de monsters moeten conform de AP04 richtlijnen onderzocht worden (ref. dhr. C. v. Pinksteren, afdeling handhaving, RDIJ).

Er is discussie mogelijk of het opvullen van depot S9Noord of een oude zandwininput met de vrijkomende klasse 0, 1 en 2 specie gezien kan worden als het uitvoeren van een werk of als het verspreiden van gebiedseigen sediment. Bij de afweging is onder andere van belang dat formeel gesproken depot S9Noord nog een inrichting is, vallend onder de verleende Wm vergunning voor het depot IJsseloog. Het vullen hiervan kan gezien worden als voorbereidend werk tot het opheffen van de inrichting, aangezien de damwanden verwijderd kunnen worden zodra het depot gevuld is met de klasse 0, 1 en 2 specie, zodat geen klasse 3 en 4 specie van buitenaf de put in kan stromen. Zolang de damwanden er nog staan behoort het depot niet tot het oppervlaktewater en kan er dientengevolge geen sprake zijn van het verspreiden van gebiedseigen sediment bij het vullen van het depot.

Een andere zienswijze is dat gezien de relatief zeer korte termijn waarop de damwanden verwijderd worden, waarna het betreffende gebied weer tot het oppervlaktewater behoort, het vullen van het depot toch wordt gezien als het verspreiden van gebiedseigen sediment wat volgens de Wvo en Wbb voorschriften uitgevoerd kan worden. Hierbij is met name van belang dat de kwaliteit van de ontvangende bodem niet verslechterd. Op dit moment bevindt zich nog een dunne laag klasse 3 en 4 slib wat middels een meerwerk opdracht nog verwijderd zal worden, waarna een bodemonderzoek wordt uitgevoerd om de kwaliteit van de depotbodem vast te stellen. Er bestaat een redelijke kans dat hier klasse 0, 1 en 2 specie en zand worden aangetroffen. Dientengevolge bestaat de mogelijkheid om het opvullen van het depot als het verspreiden van gebiedseigen sediment, waarbij de ontvangende bodemkwaliteit niet verslechterd, te benaderen. Een ander argument in dit kader kan zijn dat, indien het depot niet gevuld zou worden het depot zich op een natuurlijke wijze zou vullen met klasse 0, 1 en 2 specie na verwijdering van de damwanden. (ref. mevr. L. Snitsevorg, afdeling vergunningverlening, RDIJ)

Noodzakelijke acties: Er heeft reeds uitvoerig overleg plaatsgevonden met betrekking tot depot S9Noord omtrent bovengenoemde zaken met mevr. Snitsevorg. Zij heeft de juridische afdeling gevraagd een uitspraak hierover te doen. Op het moment van schrijven van dit rapport is deze uitspraak nog niet gedaan. Indien het verwerken van de klasse 0, 1 en 2 specie in een werk geschiedt zal in samenwerking met de afdeling handhaving Bouwstoffenbesluit van de Directie IJsselmeergebied een bemonsteringsplan opgesteld moeten worden voor de vrijkomende specie, waarna opdracht verleend

moet worden aan een hiertoe gecertificeerd bedrijf voor monsterneming.

WET VERONTREINIGING OPPERVLAKTEWATEREN

Algemeen. Het is verboden zonder vergunning met behulp van een werk afvalstoffen en verontreinigde stoffen in het oppervlaktewater te brengen (lozingen).

Het Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA) heeft voor de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) een wettelijke adviestaak voor het verlenen van Wvo-vergunningen.

In de Vierde Nota waterhuishouding is het beleidsstandpunt ten aanzien van het verspreiden van baggerspecie klasse 2, dat dit voorlopig kan worden voortgezet. In afwachting van een betere onderbouwing en meer nuancering blijven de huidige criteria voor verspreiding conform de Evaluatienota Water van toepassing. Het huidige verspreidingsbeleid van klasse 2 specie wordt verlengd tot 1 januari 2003. Ruim vóór die datum wordt besloten welke kwaliteit baggerspecie op het land kan worden verspreid en wordt regelgeving daarop aangepast.

Relaties vaargeul Hanzerak. Voor het in oppervlaktewater brengen van onderhoudsspecie is een Wvo vergunning vereist. Verspreiden van gebiedseigen sediment klasse 0, 1 en 2 is mogelijk indien de milieubelasting in de nieuwe situatie niet toeneemt, met andere woorden, dat de ontvangende bodem vergelijkbaar of sterker verontreinigd is dan het te storten materiaal.

Voor het storten van baggerspecie in open of diepe putten is er binnen AKWA-RIZA (Advies- en Kenniscentrum Waterbodems) onderzoek gedaan waarin is getracht inzicht te krijgen in de effecten van het storten van verontreinigde specie in open putten die gelegen zijn in het oppervlaktewater. In het kader van dit onderzoek zijn onder andere reeds verschenen; de covernotitie eerste fase (RIZA rapport 99.053) en een kennisinventarisatie (AKWA rapport 99.011). Het eindrapport wordt in augustus 2000 verwacht. Daarnaast is een toetsingskader opgesteld aan de hand waarvan het storten in open putten beoordeeld kan worden en waarmee acceptatiecriteria voor baggerspecie voor het storten in praktijksituaties opgesteld kunnen worden. Met deze acceptatiecriteria kan bepaald worden welke kwaliteit baggerspecie in het open putdepot gestort kan worden. Onder open putten wordt in dit project verstaan een kunstmatige verdieping in de waterbodem waarin verontreinigde specie gestort kan worden. Deze putten zijn vaak oude of nog te graven zandwinputten in grote open wateren (ref. dhr. D. v. Pijkeren, AKWA-RIZA). Hier wordt nog toegevoegd dat in de kennisinventarisatie wordt geconcludeerd dat als meest kritische fase voor het optreden van (ongewenste) verspreiding bij berging van baggerspecie in open putdepots de stortfase zelf wordt beschouwd. De huidige aanwezigheid van de damwanden rond depot S9Noord biedt in dit licht de nodige voordelen, aangezien de ingebrachte specie rustig kan bezinken zonder uitwisseling met het omringende oppervlaktewater.

Indien het transporteren van de vrijkomende klasse 0, 1 en 2 specie door middel van persleidingen zal geschieden zal een lozingspunt ingericht moeten worden voor het vrijkomende proceswater. Dit geldt voor zowel een rippingsdepot op het land als voor het depot S9Noord omringd met damwanden. Een dergelijk lozingspunt op oppervlaktewater is Wvo-plichtig.

Noodzakelijke acties: Indien de bestemming voor de vrijkomende klasse 0, 1 en 2 specie zich in het oppervlaktewater bevindt dient hiervoor een Wvo vergunning aangevraagd te worden. Indien een lozingspunt op oppervlaktewater wordt aangelegd dient hiervoor ook een Wvo vergunning aangevraagd te worden. Indien van toepassing kunnen boven-genoemde zaken in één Wvo vergunningen aangevraagd worden.

WET BODEMBESCHERMING (Wbb)

Algemeen. De Wbb heeft tot doel regels te stellen in het belang van de bescherming van de bodem. De Wbb is vooral gericht op het voorkomen van vervuiling van de bodem en het saneren van de vervuilde bodem. In de Wbb kunnen bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld met betrekking tot het verrichten van handelingen waarbij stoffen die de bodem kunnen verontreinigen in de bodem worden gebracht. Voor wat betreft de Wet Bodembescherming is er onderscheid tussen landbodem en waterbodem te maken op basis van onderling afwijkende beoordeling (toetsing/normen), procedures en bevoegd gezag.

Het Hoofdkantoor van Rijkswaterstaat heeft aangegeven dat Regionale Directies de aanvraag voor een Wbb beschikking ter advies aan het RIZA moeten voorleggen (ref. dhr. N. Jawalapersad, AKWA-RIZA)

Relaties vaargeul Hanzerak. Indien de vrijkomende specie op het land hergebruikt gaat worden dient met betrekking tot verschillende vergunningaanvragen een milieutechnisch bodemonderzoek uitgevoerd te worden. Indien binnen deze onderzoeken op één of meerdere lokaties sterk verontreinigde grond of grondwater wordt aangetroffen (concentraties boven de interventiewaarde), waarbij het vermoeden bestaat dat er sprake is van een 'ernstig geval van bodemverontreiniging', dient dit op grond van artikel 28 van de Wet bodembescherming gemeld te worden bij GS van de provincie Flevoland. Indien GS beschikt dat er inderdaad sprake is van een 'ernstig geval van bodemverontreiniging', zal het grondverzet, na het uitvoeren van een saneringsonderzoek, in de vorm van een saneringsplan opgenomen dienen te worden. Voor het saneringsplan is goedkeuring vereist van GS.

Formeel is melding op grond van artikel 28 eveneens noodzakelijk indien geen verwachting bestaat dat er sprake is van een ernstig 'geval', maar wel bij de voorgenomen werkzaamheden een totale hoeveelheid van meer dan 50 m³ verontreinigde grond ontgraven zal worden. In onderhavige situatie dient in overleg met het bevoegd gezag bepaald te worden op welke wijze één en ander ingevuld dient te worden.

In het geval op grond van de (deels nog) uit te voeren bodemonderzoeken redelijkerwijs kan worden aangenomen dat er geen sprake is van een 'ernstig geval van bodemverontreiniging' zoals bedoeld in de Wet bodembescherming, kan melding aan GS op grond van artikel 28 van de Wet bodembescherming achterwege blijven.

Bij hergebruik van de vrijkomende klasse 0, 1 en 2 specie op het land zal aan de bepalingen van het Bouwstoffenbesluit voldaan moeten worden (zie aldaar).

Voor wat betreft hergebruik in of op de waterbodem geldt in principe dezelfde procedure zoals hierboven beschreven voor landbodem. Op de lokatie S9Noord bevindt zich nog een dunne laag slib klasse 3 en 4.

Dit wordt op korte termijn door middel van een meerwerkopdracht (saneringswerkzaamheden) verwijderd (ref. dhr. D. v. 't Zet, afdeling ANW RDIJ). Hierna zal nader bodemonderzoek de kwaliteit van de waterbodem aan moeten tonen. Op de lokatie van de Flevoputten is in december 1999 een waterbodemonderzoek uitgevoerd. De informatie hierover is bekend binnen de Directie IJsselmeergebied (ref. dhr. D. ter Napel, afdeling ANM, RDIJ).

Noodzakelijke acties: Van de bestemming voor de vrijkomende klasse 0, 1 en 2 specie dient de bodemkwaliteit bekend te zijn. Indien hier geen informatie over beschikbaar is moet opdracht worden verleend aan een hiertoe gecertificeerd bedrijf tot het uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek.

WET MILIEUBEHEER (INRICHTINGEN- EN VERGUNNINGENBESLUIT) (Wm Ivb)

Algemeen. Er is sprake van een Wm-plichtige inrichting indien de activiteit vermeld wordt in bijlage I of II van het Ivb en wordt voldaan aan de capaciteitsgrenzen van de desbetreffende categorie.

Relaties vaargeul Hanzerak.

Indien als bestemming voor de vrijkomende klasse 0, 1 en 2 specie voor oude zandwinputten of het tijdelijk depot S9Noord wordt gekozen is bijlage I categorie 28.1 a 2° relevant: Inrichtingen voor het opslaan van bedrijfsafvalstoffen met cap. van 5 m³ of meer.

Voor de toepassing van onderdeel 28.1 blijven buiten beschouwing:

28.3 c: werken als bedoeld in het bouwstoffenbesluit waarin als bouwstof worden gebruikt afvalstoffen, die kunnen worden aangemerkt als bouwstof als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van dat besluit. (besluit van 29 juni 1998).

28.3 f: inrichtingen voor het in oppervlaktewateren op of in de bodem brengen van onderhoudsspecie van de klasse 0, 1 of 2 indien deze onderhoudsspecie ten hoogste dezelfde klasse heeft als de bodem van het oppervlaktewater waarin de onderhoudsspecie wordt gebracht, met uitzondering van inrichtingen die niet in open verbinding staan met ander oppervlaktewater (besluit van 28 juni 1999).

In de toelichting van dit besluit wordt gemeld dat van het op de bodem brengen in oppervlaktewateren in de zin van dit besluit geen sprake is indien het gaat om een oude zandwinput die geïsoleerd is gelegen en die niet in open verbinding staat met oppervlaktewater. Aangemerkt dient te worden dat Gedeputeerde Staten van de provincie Flevoland hebben gereageerd op bovengenoemd besluit door erop te wijzen dat het op of in de bodem brengen van onderhoudsspecie, afhankelijk van de wijze van op of in de bodem brengen, de exacte locatie en omvang kan leiden tot hinder en eventuele andere nadelige gevolgen voor het milieu. De provincie Flevoland ziet het verspreiden van de klasse 0, 1 en 2 specie naar de voormalige zandwinputten in het IJsselmeer en het tijdelijk depot S9Noord niet als Wm-vergunningplichtig. Dit mede gezien het feit dat het milieubelang voldoende wordt afgewogen in de hiertoe benodigde Wvo-vergunning (ref. dhr. Vuuregge, afdeling milieubeheer, bureau vergunningen).

Tot slot wordt nog opgemerkt dat de huidige status van inrichting voor het depot S9Noord vervalt zodra de damwanden rond dit tijdelijk depot worden verwijderd. Dit zal geschieden na afronding van de sanering van de Ketelmeerbodem (ref. dhr. D. v. 't Zet, afdeling ANW, RDIJ). Voor het oprichten van een rijpingsdepot voor de vrijkomende klasse 0, 1 en 2 specie is een Wm vergunning nodig aangezien dit onder

bovengenoemde categorie 28.1 a 2° valt. Indien de capaciteit van de verontreinigde baggerspecie meer dan 10.000 m³ is, is Gedeputeerde staten het bevoegd gezag. De oprichting van het rijpingsdepot kan niet plaatsvinden in een grondwaterbeschermingsgebied.

Noodzakelijke acties: Indien een rijpingsdepot wordt opgericht een Wm aanvraag indien bij Gedeputeerde staten van de betreffende provincie.

WET MILIEUBEHEER (BESLUIT MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE)

Algemeen. Milieu-effectrapportage (m.e.r.) is een instrument om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming. Milieu-effectrapportage wordt gebruikt bij activiteiten die mogelijk belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu hebben. Per 7 juli 1999 is het gewijzigde Besluit m.e.r. 1994 in werking. Hierin zijn twee

lijsten met activiteiten opgenomen:
De C-lijst (= bijlage onderdeel C), hierin zijn de besluiten opgenomen bij de voorbereiding waarvan milieu-effectrapportage moet worden toegepast.

De D-lijst (= bijlage onderdeel D), hierin zijn de activiteiten opgenomen waarvoor per geval moet worden beoordeeld of het maken van een milieu-effectrapport noodzakelijk is.

Relaties vaargeul Hanzerak. Op het gebied van het verwerken van de vrijkomende klasse 0, 1 en 2 specie zijn verschillende onderdelen van toepassing (de onderdelen beginnen allen met een C of een D, corresponderend met bovengenoemde lijsten):

Indien de vrijkomende specie voor kunstmatige eilanden in IJsselmonding wordt gebruikt:

C.5: De ophoging van de bodem van grote wateren, waardoor de bodem bij hoog water boven de waterspiegel komt te liggen, in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een oppervlakte van 200 hectare of meer.

D.5: De ophoging van de bodem van grote wateren, waardoor de bodem bij hoog water boven de waterspiegel komt te liggen, dan wel de wijziging of uitbreiding daarvan in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een oppervlakte van 100 hectare of meer.

Indien de vrijkomende specie als landaanwinning en/of indijking wordt gebruikt:

C.13 (Landaanwinning, droogmakerij of indijking): In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een oppervlakte van 200 hectare of meer.

Indien de vrijkomende specie in een rijpingsdepot wordt gezet:

C.15.2 De infiltratie van water in de bodem of onttrekking van grondwater aan de bodem, met uitzondering van bronbemalingen bij bouwputten, bodemsaneringen en proefprojecten voor waterwinning, in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een hoeveelheid water van 3 miljoen m³ of meer per jaar.

Indien depot S9Noord of een oude zandwinput aangevuld wordt met de vrijkomende specie of indien een rijpingsdepot wordt opgericht zijn categorie C.18.3, D.18.3 en C.18.5 niet van toepassing aangezien er sprake is van klasse 0, 1 en 2 baggerspecie. Deze categorieën worden als volgt omschreven:

C.18.3 (verwijdering van afvalstoffen): De oprichting van een inrichting bestemd voor het storten van baggerspecie in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op:

- 1_. baggerspecie van de klasse 3 of 4, én
- 2_. een inrichting waarin 500.000 m³ of meer baggerspecie wordt gestort of opgeslagen.

D.18.3 (verwijdering van afvalstoffen): De wijziging of uitbreiding van een inrichting bestemd voor de verwijdering van afvalstoffen als bedoeld in de categorie 18.3 van onderdeel C.

C.18.5 De oprichting van een inrichting bestemd voor het storten of het in de diepe ondergrond brengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen, niet zijnde baggerspecie, in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een inrichting waarin 500.000 m³ of meer niet-gevaarlijke afvalstoffen wordt gestort of opgeslagen.

N.B. Het bergen van de sterk verontreinigde specie, klasse 3 en 4, die vrijkomt bij onderhoud en verbetering van vaarwegen in het Ketelmeer valt onder de reeds uitgevoerde m.e.r. voor de aanleg van het depot IJsseloog.

Noodzakelijke acties: Indien de bestemming van de vrijkomende klasse 0, 1 en 2 specie in een bovengenoemde categorie uit de C-lijst valt zal een melding van het voornemen tot het opstellen van een milieu effect rapportage gedaan moeten worden waarna het bevoegd gezag een besluit neemt over de inhoudelijke eisen. Indien de bestemming in een categorie uit de D-lijst valt moet een aanvraag worden ingediend bij het bevoegd gezag voor een beoordeling van de m.e.r. plicht.

BOSWET

Algemeen. De boswet heeft tot doel het areaal bos en andere houtopstanden in Nederland in stand te houden. Gemeenten hebben een eigen verantwoordelijkheid voor de instandhouding van bossen en andere houtopstanden.

Relaties vaargeul Hanzerak. Indien voor het aanleggen van een rijpingsdepot of ander hergebruik op het land bomen of andere houtopstanden verwijderd moeten worden dient een gemeentelijke kapvergunning aangevraagd moeten worden.

Noodzakelijke acties: Indien noodzakelijk een kapvergunning aanvragen bij de betreffende gemeente.

3.3.4 Aanleggen van remming- en geleidewerken (t.h.v. Ketelbrug)

WONINGWET

Algemeen. De belangrijkste voorschriften voor het bouwen van bouwwerken staan in de Woningwet.

Relaties vaargeul Hanzerak. Een bouwwerk voor wegaanduiding en verkeersgeleiding ten dienste van waterverkeer wordt in het Besluit Meldingsplichtige Bouwwerken genoemd als meldingsplichtig en niet vergunningplichtig. Het voornemen tot het bouwen dient schriftelijk gemeld te worden bij B&W van de gemeente Dronten.

Noodzakelijke acties: Schriftelijke melding van het voornemen tot het bouwen van remming- en geleidewerken.

Inleiding

Algemeen

De rol van de provincie binnen het omgevingsbeleid is de laatste jaren aan verandering onderhevig. De provincie vervult steeds meer de rol van regisseur, subsidieverlener, coördinator, stimulator en partner bij processen in het omgevingsbeleid. Deze nieuwe rol brengt met zich mee dat het strategische omgevingsbeleid en de uitvoering daarvan zoveel mogelijk in samenspraak met andere overheden, maatschappelijke organisaties en inwoners wordt vormgegeven. Hierdoor wordt draagvlak gecreëerd en wordt het omgevingsbeleid krachtiger.

Het Omgevingsplan dient als uitgangspunt, toetssteen en leidraad bij de uitvoering van de wettelijke taken en het maken van afspraken met andere overheden, maatschappelijke organisaties en doelgroepen over de realisatie van beleid. Het accent bij de inzet van de provinciale instrumenten komt meer te liggen bij het gezamenlijk maken van afspraken over beleidsinzet en uitvoering dan bij het maken van nieuwe regelgeving.

Doorwerking

Het Omgevingsplan vervangt de drie afzonderlijke plannen: het Streekplan, het Milieubeleidsplan en het Waterhuishoudingsplan. Het figuur Omgevingsplan kent als zodanig geen wettelijke verankering en zal derhalve moeten voldoen aan de wettelijke eisen die worden gesteld aan een Streekplan, Milieubeleidsplan en een Waterhuishoudingsplan.

Toetsing aan het plan, in verband met het verlenen van vergunningen, het beoordelen van bestemmingsplannen en het beoordelen van waterbeheersplannen e.d., geschiedt aan de relevante onderdelen van het gehele plan. Dus zonodig aan alle drie de planonderdelen. Dit noodzaakt dat alle drie de planonderdelen uiteindelijk als Omgevingsplan door Provinciale Staten vastgesteld zullen worden. De provincie dient bij de uitvoering van het milieubeleid, bijvoorbeeld bij de beslissing omtrent een milieuvergunning, rekening te houden met het provinciale milieubeleid zoals verwoord in dit Omgevingsplan. De provincie toetst het door het waterschap op te stellen beheersplan aan het provinciale waterhuishoudingsbeleid zoals verwoord in dit Omgevingsplan.

Beleidskader en ontwikkeling

Ruimtelijke structuur

Landschap

Flevoland kent een bijzondere ontstaans- en cultuurgeschiedenis. In de bodem zijn vele resten te vinden van de oudere geschiedenis in de vorm van archeologische en aardkundige waarden. Voorbeelden van archeologische waarden van oudere datum zijn scheepswrakken en nederzettingen van prehistorische jagers en verzamelaars. Archeologische waarden zijn aan het oppervlak nagenoeg niet

zichtbaar en dus gevoelig voor menselijke en natuurlijke aantasting. Het verloren gaan van deze waarden dient zoveel mogelijk te worden voorkomen.

De Archeologische Monumentenkaart (AMK) betreft de bekende en gewaardeerde archeologische terreinen. Het grootste deel van het archeologisch erfgoed in de bodem is echter nog onbekend. In het kader van planprocedures dient hiermee rekening te worden gehouden door tijdig expertise bij het planproces te betrekken over de archeologische verwachting en de noodzaak tot inventariserend en waarderend onderzoek. Een aantal gebieden is vanwege de archeologische en cultuurhistorische waarden aangewezen als milieubeschermingsgebied voor bodem.

Van gemeenten wordt in het kader van de onderzoeksplicht voor planprocedures verwacht dat in de toelichting van bestemmingsplannen aandacht wordt besteed aan cultuurhistorie in het algemeen en archeologie in het bijzonder. Met name wordt verwacht dat in bestemmingsplannen voor het landelijk gebied -met uitzondering van de milieubeschermingsgebieden voor bodem- aanlegvergunningen voor terreinen van zeer hoge en hoge archeologische waarde verplicht worden gesteld, waarbij bodemverstoringen als vergunningplichtig worden aangemerkt.

Natuur

Het is van belang dat zowel de onderlinge samenhang als de samenhang met grote natuurgebieden in andere provincies voldoende gegarandeerd is, waardoor Flevoland een schakel vormt in de nationale en internationale ecologische hoofdstructuur. Daartoe is een Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) onderscheiden, die is opgebouwd uit kerngebieden en ecologische verbindingen. Deze structuur vormt de ruggengraat van de Flevolandse natuur en dient als zodanig te worden veiliggesteld. Aangezien water een onderdeel vormt van veel kerngebieden en de meeste ecologische verbindingen dient bij de realisatie van de PEHS mede vorm te worden gegeven aan de versterking van de samenhang tussen water- en landgebonden natuur.

Om de gewenste natuurkwaliteit binnen de hoofdstructuur te realiseren is een basisbescherming op de PEHS van toepassing. Ingrepen die de specifieke kenmerken van een gebied aantasten moeten zoveel mogelijk worden voorkomen. Gedacht moet worden aan ongewenste veranderingen in de abiotische situatie en de ruimtelijke structuur. Nieuwe vestigingen van intensieve vormen van recreatie dienen buiten de PEHS te worden gesitueerd.

Voor de nieuwe natuurgebieden die nog niet als zodanig in gebruik zijn genomen geldt een lichtere vorm van basisbescherming die erop is gericht dat geen onomkeerbare ingrepen plaatsvinden.

De buitendijkse watergebieden nemen een aparte plaats in binnen het natuurbeleid. Enerzijds vormen ze een belangrijk onderdeel van de Flevolandse natuur. Het zoete water, de relatieve ondiepte en de grootschaligheid maken het gebied zeer aantrekkelijk voor vele vogelsoorten. Flevoland vormt hierdoor een schakel in de internationale trekroutes voor water- en moerasgebonden soorten. Tegelijkertijd kennen de meeste wateren een multifunctioneel gebruik. Het beleid is erop gericht om door een goede zonering de nevenschikkendheid van natuur, recreatie, visserij, transport en

andere functies vorm te geven. Enkele delen van de randmeren zijn of worden door het ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Visserij aangewezen als natuurmonument. In de als zodanig aangewezen gebieden is de Natuurbeschermingswet van kracht. De uitvoering, handhaving en controle van deze wet is gedecentraliseerd naar de provincie. Binnen de natuurmonumenten staat een ongestoorde ontwikkeling van de natuurwaarden (veelal vogelwaarden) voorop.

Buitendijkse wateren

De buitendijkse wateren, gevormd door IJsselmeer, Markermeer en randmeren, hebben een belangrijke functie voor de waterhuishouding, de natuur en het menselijk gebruik.

De functie waterhuishouding, en daarmee ook de andere functies, kunnen te maken krijgen met gevolgen van zeespiegelrijzing, van meer wateraanvoer in de winter- en minder aanvoer in de zomerperioden en van bodemdaling. Dit kan in de nabije toekomst om nadere afwegingen vragen van het huidige waterstreefpeil (NAP -0,20 m in de zomer tot NAP -0,40 m in de winter). Daarbij dient bezien te worden of er een meer natuurlijk streefpeil aangehouden kan worden of dat er vergaande technische aanpassingen noodzakelijk zijn. Dit om de te verwachten extra toevoer van water te bergen en/of af te voeren en bij weinig watertoevoer voor voldoende water te kunnen zorgen voor de diverse gebruiksfuncties in het gehele waterhuishoudingsgebied. Voorop staat de waarborging van de veiligheid van het achterliggend gebied. Peilbeheer, waterkwaliteitseisen en veiligheidsnormen hebben invloed op de ontwikkelingen van ruimtelijke functies in het gebied zoals wonen, natuur, recreatie en toerisme, scheepvaart, visserij, zandwinning, specieberging, energie- en drinkwatervoorziening. Binnen dit kader wordt gestalte gegeven aan een duurzaam en evenwichtig multifunctioneel gebruik.

Het beleid voor de buitendijkse watergebieden is gericht op een goede waterkwaliteit en het instandhouden en optimaliseren van een duurzaam multifunctioneel gebruik van het water en de aanliggende landgebieden voor de gewenste functies. De veiligheid in het IJsselmeergebied staat daarbij voorop.

Het uitgaan van een duurzaam multifunctioneel gebruik betekent niet dat alle functies gelijke ontwikkelingsmogelijkheden hebben. (Drink)watervoorziening natuur, recreatie en toerisme en transport vormen samen de ruimtelijke hoofdfuncties. Vanwege de grote betekenis van de watergebieden in het IJsselmeergebied voor de natuur, gelden speciale wettelijke beschermingsmaatregelen of zijn deze in ontwikkeling.

Bij het beleid en het beheer van de buitendijkse wateren zijn verschillende overheden en maatschappelijke organisaties betrokken. Er zijn verschillende projecten gaande en er functioneren diverse overlegorganen met betrekking tot de meest gewenste toekomstige ontwikkeling en inrichting van het IJsselmeergebied. Studies en plannen dienen goed op elkaar te worden afgestemd. Op rijksniveau is hiervoor een coördinerende rol voor Rijkswaterstaat weggelegd, als beheerder van de grote wateren. Vanwege haar centrale ligging in dit gebied ligt de coördinatie op regionaal niveau bij de provincie Flevoland.

Omgevingsplankaart

Deelgebied buitendijkse wateren

De buitendijkse wateren hebben een multifunctioneel karakter. (Drink)watervoorziening, natuur, recreatie en toerisme en transport vormen als geheel de ruimtelijke hoofdfuncties.

Als onderdeel van het grootste zoetwatergebied van West Europa herbergen deze relatief ondiepe meren een rijke waternatuur. De voedselrijkdom van het open water en de combinatie met rust en broedgelegenheid in de aangrenzende moerasgebieden zorgt ervoor dat het gebied van internationale betekenis is voor een groot aantal watergebonden vogelsoorten. Het gebied vormt een belangrijke schakel in de internationale trekroutes van veel vogels. De EU-Vogelrichtlijn kan leiden tot het aanmerken van grote delen van het IJsselmeergebied als speciale beschermingszone.

Voor het gebied van de provincie Flevoland gaat het o.a. om het Ketelmeer. Waar nodig zullen delen van deze watergebieden een wettelijke bescherming krijgen via nog nader te bepalen nationale wet- en regelgeving. De voor de natuurwaarden belangrijke basisvoorwaarden als waterkwaliteit, openheid en rust vormen uitgangspunt bij de inrichting van vooroevers en eilanden voor de ontwikkeling van andere functies.

De beoogde ruimtelijke ontwikkeling in de randmeren vanaf het Gooimeer tot en met het Kadoelermeer richt zich op recreatie en natuur. Voor de kwetsbare smalle delen van de randmeren, waar belangrijke (potentiele) natuurwaarden aanwezig of ontwikkeld zijn, heeft het natuurbelang het beleidsmatige primaat. Het gaat hierbij o.a. om het oostelijk deel van het Ketelmeer.

De randmeren vormen echter ook een barriere voor de migratie van diersoorten vanaf het "oude" land richting de natuurgebieden binnen Flevoland. Het realiseren van ecologische verbindingen tussen de natuurgebieden binnen Flevoland met de omringende natuurgebieden is van essentieel belang voor de verdere ontwikkeling van natuurwaarden binnen Flevoland.

De randmeren vormen een belangrijk watersportgebied en maken deel uit van het nationale basistoernet. De gebruikswaarde van de randmeren voor de watersport kan vergroot worden door het verbeteren van vaarmogelijkheden. Het gaat om verdieping van het vaarwater en verwijderen van onderwatervegetatie volgens een nog op te stellen zoneringsplan. Het beleid is gericht op groei van op het water georiënteerde voorzieningen en bedrijvigheid. Intensieve recreatieve ontwikkelingen kunnen plaatsvinden in de bredere delen van de randmeren. Het gaat daarbij o.a. om het westelijk deel van het Ketelmeer.

Zandwinning kan plaatsvinden in de vaargeulen in combinatie met verbreding, verdiepingen en nieuwe aanleg alsmede bij incidentele verdieping ten behoeve van vergroting van de bevaarbare oppervlakte voor de recreatievaart.

Voor het strategisch aandachtsgebied Ketelmeer is een gebiedsgericht project gestart. Het project richt zich op de volgende doelstellingen: duurzame inrichting en sanering, ontwikkeling delta-ecosysteem, ontwikkeling van toeristisch-recreatieve voorzieningen en verbetering van waterhuishouding en vaarwegen. Het Ketelmeer heeft door de combinatie van de bijzondere ligging en het vooruitzicht van een schone waterbodem een grote ontwikkelingspotentie, met name op het gebied van recreatie en

natuur. Tevens heeft het Ketelmeer een bovenregionale betekenis voor de waterhuishouding en beroepsscheepvaart. In het gebied liggen twee te ontwikkelen recreatieconcentratiepunten, te weten Ketelhaven en Schokkerhaven. Samen met de toekomstige mogelijkheden rondom het baggerspeciedepot IJsseloog en de mogelijkheid stranden en voorlanden te creëren langs de dijken, biedt dit kansen voor de grootschalige ontwikkeling van dagrecreatie, verblijfrecreatie en watersport.

Juridische instrumenten

Wetgeving

Belangrijke onderdelen van de Provinciale milieuverordening Flevoland, die in nauw overleg met de andere provincies tot stand is gekomen, worden gevormd door de paragrafen over inspraak, afvalstoffen, bodemsanering en milieubeschermingsgebieden. Het ligt in de bedoeling dat de Provinciale milieuverordening Flevoland de komende jaren verder wordt uitgebouwd.

Vergunningverlening

De provincie heeft in het kader van vergunningverlening verschillende bevoegdheden op basis van een aantal wetten, zoals de Wet milieubeheer, de Grondwaterwet, de Ontgrondingenwet, de Wet geluidhinder, de Jachtwet en de Vogelwet. Bij de inwerkingtreding van de Flora- en Faunawet vervallen de Jachtwet en de Vogelwet. De wijze waarop de provincie met haar bevoegdheden tot vergunningverlening omgaat, is of wordt uitgewerkt in beleidsregels.

De provincie heeft met betrekking tot de Wet milieubeheer, de Grondwaterwet, de Ontgrondingenwet en de Wet op de geluidhinder een Leidraad vergunningverlening opgesteld waarin, naast de huidige werkwijze bij vergunningverlening, ingespeeld wordt op nieuwe (beleids)ontwikkelingen of wijzigingen.

Het gaat bij nieuwe ontwikkelingen vooral om de "vergunning op hoofdzaken". Een dergelijke wijze van vergunningverlening wordt door de provincie voorgestaan, mits voldaan wordt aan een aantal voorwaarden. De voorwaarden zijn nader aangeduid in de Leidraad. Onderdelen van de Leidraad vergunningverlening zijn aangemerkt als beleidsregel (zie bundel beleidsregels).

Het Provinciaal Omgevingsplan is richtinggevend voor de beoordeling van de vergunningaanvragen op grond van de bovengenoemde en andere wetten. Dit houdt in dat bij vergunningverlening met de uitgangspunten van het plan rekening zal worden gehouden. Verder zal er met name door de verschillende beleidsregels een kader worden gegeven aan de vergunningverlenende bevoegdheid.